

I över 120 år har House of Hardy stått för något av det yppersta inom fiskeredskap. Vare sig det gäller spön, rullar eller kläder.

De senaste åren har dock en del amerikanska tillverkare gått om Hardy vad det gäller utveckling av flugspön. De amerikanska spöna, har med sin lätthet och snabbhet fått många anhängare bland flugfiskare världen över.

Men nu är House of Hardy på bettet igen. Efter att Hardy 1989 introducerade Sovereign serien, har man på fabriken i Alnwick använt mycket tid till att utveckla ett helt nytt koncept. Ett spö, som i vikt och snabbhet mäter sig med de amerikanska spöna, men samtidigt har den hållbarhet och styrka som förknippas med spön från Hardy. Spöt introducerades under namnet Ultralight.

Björn Thomsen har besökt fabriken i Alnwick och talat med den nya generation av designers och framförallt fiskare, som i dag för traditionerna vidare hos House of Hardy.

Historien om House of Hardy

Firman grundades 1872 av de två ingenjörerna William och John James Hardy. Från att framställa några av de bästa jaktvapnen i England övergick de till att göra fiskeredskap.

Under de tidigaste åren framställdes de flesta spön i träsorter som hickory och greenheart, men med inspiration från amerikanska spöbyggare tillverkades snart spön i splitcane dvs ihoplimmade bamburibbor.

Redan 1881 vann Hardy-bröderna sin första guldmedalj på en internationell utställning för teknologi och design, med det senare så berömda Palakona splitcane spöt. Samma år blev John James Hardy världsmästare i flugkast och med detta markerade Hardy-bröderna sig på allvar som fiskeredskapsfabrikanter världen över.

Guldmedaljen för Palakonaspöt blev den första av många fina priser och utmärkelser som genom åren har tilldelats House of Hardy. Det har bl a blivit inte mindre än tio kungliga utmärkelser.

Under de tidiga åren hade inte rullarna någon prioritet hos Hardy. Först då en tredje bror, Foster Hardy, gick med i firman kom utvecklingen och produktionen av rullar igång. 1888 designade Foster Hardy den första Perfect flugrullen, med inbyggda kullager. Den innebar genombrottet på marknaden.

1894 introducerade Hardy sin första fluglina, som var en kombination av hästhår och silke. Den kallades "Houghton". 1899

kom den första dubbel-taperade oljeimpregnerade silkelinan och 1911 kom den första weight forward linan på marknaden.

Omkring 1900 utgjorde fiskeredskap och tillbehör den största delen av Hardybrödernas rörelse och John James var en av världens ledande flugbindare. Han lärde upp en stab av duktiga flugbindare och speciellt Hardys laxflugor blev mycket kända och efterfrågade bland laxfiskare i hela världen. 1905 kom den första Hardy Perfect laxflugrullen på marknaden och man skiftade från indisk bambu till kinesisk tonkin bambu. Spön som The Halford Dry Fly Rod i 8" och The Wye Salmon Fly Rod i 14" kom på marknaden.

1920 till 1930 tillverkades också både rullar och spön för spinn- och havsfiske. Den mest kända produkten från denna perioden är nog Silex spinnrulle.

Omkring 1930 innehöll Hardys katalog 385 sidor fyllda med allt

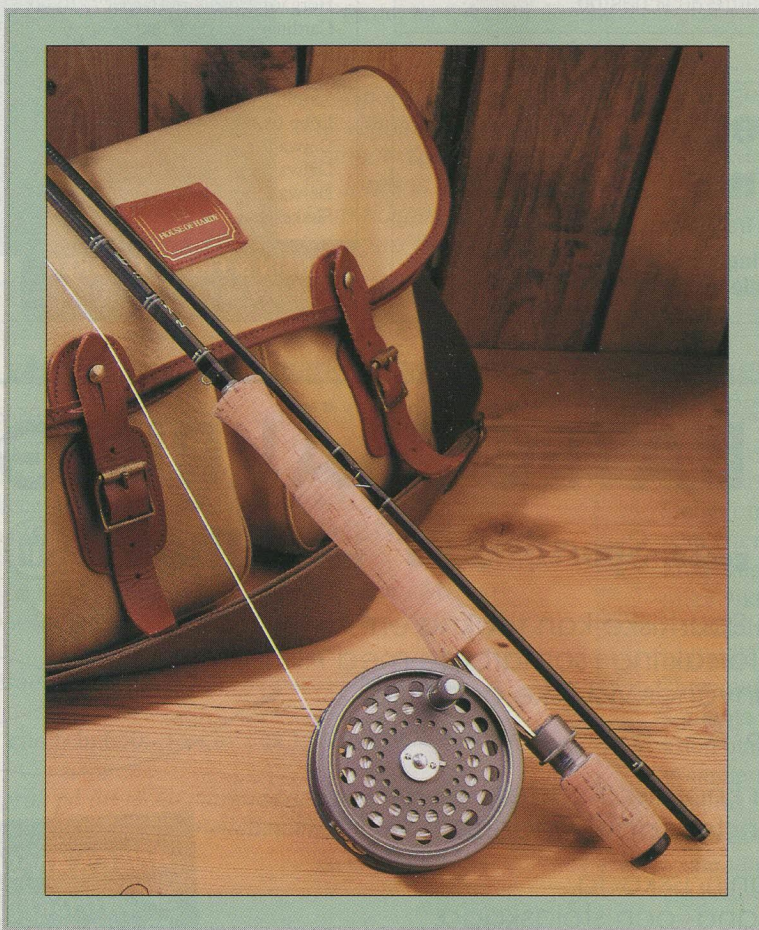
från spön, rullar, flugor, flugaskar, flugbindningsverktyg och material till vadarstavar, vadare, håv, gaff, creels och fiskeknivar. Nu var det bara tre jaktvapen kvar i Hardys sortiment.

Efter succén med Silexrullen, följde under 1932 den första haspelrullen under namnet Altex. Denna rulle tillverkades till slutet av 60-talet.

1928 knöts ytterligare två yngre Hardy-bröder till firman, nämligen Fred och Alan Hardy.

Under och omedelbart efter andra världskriget såg de första glasfibermaterialen dagens ljus. Hardybröderna såg genast möjligheterna med detta nya material, men först efter mycket forsk-

House of Hardy

Både lindningar, text och lackering utförs av varsam kvinnohand.

Duken skärs till, rullas omkring mandrelen och bakas i ugnen.

I anknytning till fabriken i Alnwick ligger det berömda House of Hardy museum. Här berättas hela firmans historia i ord och bild och fiskeredskap från firmans start och fram till idag kan beskådas.

Att människorna hos Hardy också kan fånga fisk, bevisade chefen för Hardy's kundservice, John Gibson under mitt besök hos House of Hardy. En vårlax på 4 kilo.

ning och tester, lanserade Hardy 1954 det första flugspöt i glasfiber. Spöt fick namnet "Palaglass".

Omkring 1960 blev glasfibern en seriös konkurrent till splitcane och flera nya spöserier introducerades. Spinn- och havsspön som "Glaskona" och "Quest", blev mycket populära.

Fram till 1967 tillverkades alla Hardys glasklingor "utanför huset", men under 1967 startade man underavdelningen, "Fibatube" och från och med nu tillverkade Hardy själv alla sina klingor.

I samband med denna utveckling blev Hardy Brothers Limited ett dotterbolag till The Harris and Sheldon Grup Limited. Under denna period uppfanns kolfibern hos Royal Aircraft Establishment vid Farnborough i England. Teknikerna hos Hardy arbetade tillsammans med vetenskapsmännen i Farnborough för att få fram en metod där kolfibrer kunde användas för att bygga spön. 1971 tog Hardy det första patentet på kolfiberspön. 1973 gjordes återigen ett stort framsteg i denna forskning och Hardy tog ännu ett patent, nämligen på skarvning av spön med spigot-holkar.

Det första kolfiberspöt, The Hardy Graphite, introducerades 1976. Det följdes av många modeller med "The Farnborough", "The Favorit" och Hardy "Deluxe" som de mest succérika spöna.

Fibatube-avdelningen hos Hardy blev genom åren djupt involverad i utvecklingen av kolfiber-material och är i dag en av Englands största producenter av compositrör till mycket annat än fiskespön.

Nytt folk - nya idéer

Under 1983 pensionerades William Hardy III och John B Holland tillsattes som administrativ direktör.

I samarbete med utvecklingschef Jim Hardy och chefdesignern Andy Murry lyckades den nya ledningen inom loppet av tre år fördubbla firmans export och Hardy fick den första American Kudo Award för sin flugrulle-design.

1989 sattes de första Sovereignspöna i produktion och 1990 följdes de av flera spön i samma serie, samt den nya Sovereignrullen, för lax- och öringfiske. En ny serie laxflugspön lanserades också, nämligen Hardy "Spey Deluxe" i 13,6" och 15". En mycket populär spöserie bland många skandinaviska laxfiskare.

Hardy's utveckling av nya spötyper sker i nära samarbete med Fibatube-avdelningen, som är en av världens ledande på utveckling av composite-sammansättningar. Speciellt forskar man kring sammansättningen av fibrer och harts - bindemedlet som håller ihop fibrerna. En annan del som forskningen lägger mycket tid på är vävningen av den "duk" som en spöklinga rullas av. För att uppnå maximal styrka i ett flugspö är det viktigt att duken innehåller rätt fördelning av fibrer i tvär och längdriktningen.

Kol- (graphite-) duken skärs i trekantig form, som ett segel, och därefter rullas den runt en taperad stålmandrel, under högt tryck. Valet av mandrel och skärningen av duken ger spöts aktion.

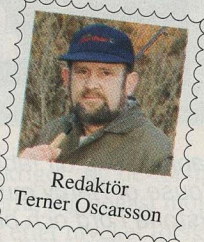
De flesta spön doppas i epoxy lack och "bakas" ännu en gång i ugnen under låg värme. Under denna processen kan det tillsättas färg så att klingan i stället för sin ursprungsfärg - grå/svart, kan få den färg som tillverkaren önskar.

De flesta spön hos Hardy är rullade på en lång mandrel, av samma stycke duk och därefter kapade och försedda med spigot-delningar. Detta ger en mycket solid klinga och hög kvalitet, men också en något tung klinga.

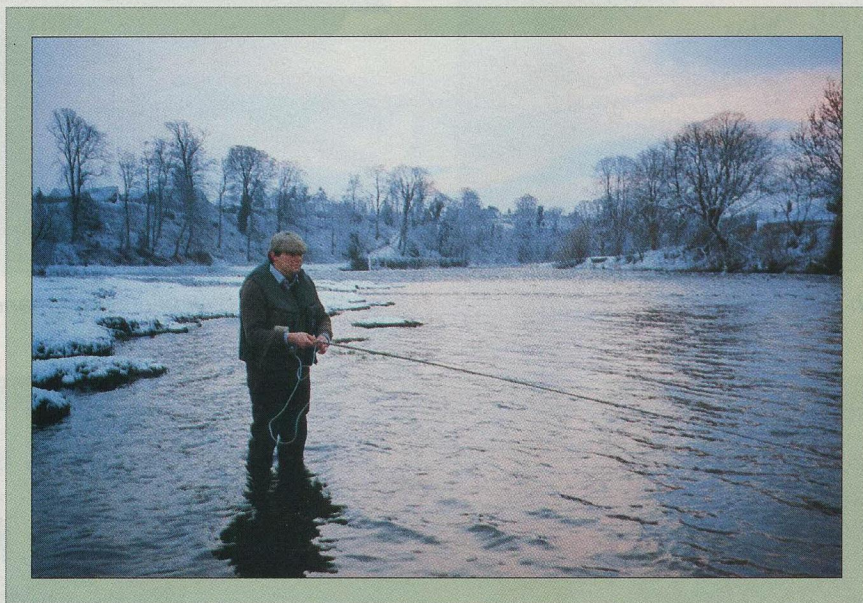
Den nya Ultralight-konstruktionen skiljer sig från Hardy's tidigare spön. För att minska på vikten, har man valt att rulla toppen och botten var för sig. I stället för den gamla spigot-delningen har Ultralighten fått en rör i rördelning.

Med denna nya konstruktion har House of Hardy framställt ett flugspö som både i vikt och snabbhet kan mäta sig med avancerade amerikanska spön utan att ge avkall på styrka och hållbarhet.

I förening med de nya spöna har Hardy också utvecklat en ny rullserie, JLH-serien. En superlätt rullserie, gjord i ren aluminium och försedd med Hardy's traditionella bromssystem. Rullens vikt är anpassad till att ge fin balans med Ultralight-spöna och skall tillsammans med en ny serie fluglinor med extremt glatt yta och nyutvecklad tapering utgöra den optimala flugutrustningen.

Gästskribent: Björn Thomsen

De nya Ultralight-spöna har testats i över två år. Här är chefdesignern Andy Murry på tidigt laxfiske vid River Tweed.